

Людмила Окулова,
доцент кафедри «Філологія»,
Одеський національний морський університет
<https://orcid.org/0000-0002-8798-0034>
м. Одеса, Україна

**Лексика сучасних соціальних мереж
(на матеріалі англійської мови)**

**Vocabulary of modern social networks
(based on the English language material)**

Анотація. Сучасні соціальні мережі є важливим чинником трансформації комунікативних процесів, що сприяє формуванню унікальної мережевої мови. Поєднання елементів усної та письмової комунікації забезпечує швидку передачу інформації, що не може не впливати на мовні норми. Стаття присвячена дослідженню ролі соціальних мереж у зміні мовних процесів, зокрема їхнього впливу на лексику та особливості функціонування мережевої мови. У статті проаналізовано поняття «соціальна мережа», визначено основні категорії лексичних новоутворень, які активно використовуються в онлайн-комунікації: аббревіатури, акроніми та неологізми. Наведено приклади їх поширення у популярних соціальних мережах (Twitter, Instagram, Facebook). Наприклад, Twitter збагатив англійську мову такими лексемами як *attwicted*, *twitamin*, *egotwistical*, *retweet*. Серед найпоширеніших скорочень, вживаних у цій соціальній мережі, є *Ab/abt*, *BFN*, *HAND*, тощо. Завдяки Instagram поширеними стали акроніми «OOTD» (*Outfit of the Day*), «WCW» (*Woman Crush Wednesday*) та ін. Назва соціальної мережі Facebook вже сама по собі є поширеною аббревіацією FB. Також завдяки їй в англійській мові закріпилися скорочення *IMO* (*in my opinion*), *TBT* (*throwback Thursday*), ін. Проаналізовано їхній вплив на традиційні мовні норми, зокрема вивчено зміни у лексичному складі англійської мови й описано тенденцію до спрощення орфографічних правил. Методологія дослідження включає описовий метод, порівняльний аналіз, лінгвостилістичний аналіз, контекстуальний аналіз та статистичний метод. Проведено аналіз 300 лексичних одиниць, відібраних методом суцільної вибірки. Виявлено, що основна частина мережевих новоутворень має англomовне походження, що зумовлено глобалізацією та домінуванням англійської мови у сфері цифрової комунікації. Результати дослідження демонструють, що мережеве мовлення є динамічним явищем, що безперервно розширює словниковий запас мови. Зокрема, популярні соціальні мережі генерують унікальні неологізми та скорочення, які поступово інтегруються в мовлення користувачів, закріплюючись у їхній комунікативній практиці.

Ключові слова: аббревіатура, акронім, мережева мова, неологізм, скорочення, соціальна мережа.

Summary. Modern social networks are a significant factor in transforming communication processes, contributing to the formation of a unique network language. The combination of oral and written communication elements ensures rapid information transmission, inevitably influencing linguistic norms. The given article explores the role of social networks in language transformation, particularly their impact on vocabulary and the functioning of network language. The paper analyzes the concept of “social network” and identifies key categories of vocabulary innovations actively used in online communication: abbreviations, acronyms, and neologisms. Examples of their spread in popular social networks (Twitter, Instagram, Facebook) are provided. For instance, Twitter has enriched the English language with lexemes such as *attwicted*, *twitamin*, *egotwistical*, and *retweet*. Among the most common abbreviations used on this network are *Ab/abt*, *BFN*, *HAND*, etc. Thanks to Instagram, acronyms such as *OOTD* (Outfit of the Day) and *WCW* (Woman Crush Wednesday) have become widespread. The name of the social network Facebook itself is a commonly used abbreviation (*FB*). Additionally, Facebook has contributed to the establishment of abbreviations such as *IMO* (in my opinion) and *TBT* (Throwback Thursday) in the English language. The article examines their impact on traditional linguistic norms, particularly changes in the lexical composition of English and the tendency toward simplified spelling rules. The research methodology includes a descriptive method, comparative analysis, linguistic and stylistic analysis, contextual analysis, and statistical methods. The study analyzes 300 lexical units selected through the continuous sampling method. It has been found that the majority of network neologisms originate from English due to globalization and the dominance of English in digital communication. The study results demonstrate that network language is a dynamic phenomenon that continuously expands the vocabulary. Popular social networks generate unique neologisms and abbreviations, which gradually integrate into users’ speech and become embedded in their communicative practices.

Key words: abbreviation, acronym, network language, neologism, shortening, social network.

Вступ. Сучасний світ важко уявити без глобальної мережі, що стала невід’ємною частиною повсякденного життя людей, охоплюючи як їхній домашній простір, так і мобільні пристрої. Віртуальна реальність і людство нині нерозривно взаємопов’язані, що сприяє трансформації комунікативних процесів. Все більше людей віддають перевагу онлайн-спілкуванню над безпосередньою взаємодією, це, в свою чергу, зумовлює формування особливого підтипу мовлення – мережевого. Мережева комунікація поєднує елементи живого мовлення та класичної письмової форми, забезпечуючи ефективний обмін інформацією.

Комбінація лаконічності усного мовлення та точності письмової комунікації робить мережеву мову своєрідно оптимізованою, оскільки вона сприяє економії часу на передання повідомлень. Наприклад, коротке *ОК* є еквівалентом слова *добре* (яке містить п’ять

літер), а його ще більш скорочена форма *K* взагалі зводить позитивну відповідь до однієї літери. Наскільки такі скорочення впливають на вербальну функцію мови – питання дискусійне, адже будь-яка інновація в мовленні проходить певні етапи розвитку, що можуть як збагачувати комунікацію, так і призводити до її спрощення.

Процес поширення та адаптації мережевої мови зумовлено низкою соціальних, технічних і культурних чинників. Дослідження цього явища набувають дедалі більшої актуальності, адже важливо розуміти рівень її інтеграції в повсякденне мовлення. Аналіз мережевої комунікації, який проводять українські вчені та лінгвісти, зокрема В. В. Власенко [1], О. І. Дзюбіна [2], О. А. Леонтович [3], Л. Масенко [4], ін., свідчить про важливість вивчення динаміки впливу мережевого спілкування на сучасну мову.

Таким чином, **актуальність** нашого дослідження зумовлена потребою в системному аналізі мережевої комунікації та її впливу на норми мови, що сприятиме розумінню напрямів розвитку мовлення у ХХІ столітті.

Методологія та методи дослідження. *Матеріалом* дослідження послуговували абрєвіатури, акроніми та неологізми у кількості 300 одиниць, обраних методом суцільної вибірки з найпопулярніших соціальних мереж сьогодення.

Під час дослідження застосовано такі наукові **методи**:

описовий метод – для виявлення особливостей функціонування мережевої лексики та аналізу їхніх основних характеристик;

метод **порівняльного аналізу** – для зіставлення особливостей мовних новоутворень у різних соціальних мережах;

метод **лінгвостилістичного аналізу** – для вивчення функціонального навантаження абрєвіатур, акронімів та неологізмів у цифровому середовищі;

метод **контекстуального аналізу** – для дослідження особливостей використання нових лексем у реальних комунікативних ситуаціях;

статистичний метод – для кількісного аналізу поширеності окремих лексичних одиниць у соцмережах.

Сукупність застосованих методів дослідження відібраного практичного матеріалу дозволяє комплексно дослідити явище мережевої мови та її вплив на сучасний мовний простір.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найпопулярнішими соціальними мережами сьогодення з понад 100-мільйонною аудиторією є *Facebook, YouTube, Twitter, Instagram, TikTok, Linkedin, Threads* [5]. Саме ці соціальні мережі стають джерелом появи нових лексичних одиниць, які поступово інтегруються в мовлення та закріплюються в ньому, водночас формуючи нові норми письмової комуніка-

ції. Це проявляється у спрощенні орфографічних правил, зниженні уваги до грамотності, а також у тенденції до зникнення розділових знаків. Таким чином, словниковий запас мережевої мови безперервно збагачується та адаптується до цифрового середовища.

Поняття *соціальна мережа* почали вивчати ще в 30-х роках ХХ століття, проте тоді воно не було пов'язане з Інтернетом і не мало сучасного значення. Вперше цей термін введено соціологом Джеймсом Барнсом, який визначав *соціальну мережу* як соціальну структуру, що складається з групи вузлів (соціальних об'єктів) і зв'язків між ними [8, с. 15]. Традиційне визначення поняття *соціальна мережа* належить Д. Бойд. Дослідниця розглядає його як мережеві послуги, що дозволяють користувачам створювати громадські або напівгромадські профілі, визначати список контактів і взаємодіяти з ними [9, с. 210].

Таким чином, в епоху глобалізації людство не лише може створювати віртуальне життя, а й формувати нову мережеву мову, словниковий запас якої постійно розширюється.

Розвиток Інтернету та мобільного зв'язку зробив можливим постійний зв'язок між людьми незалежно від їхнього місцезнаходження. Спочатку зв'язок був обмежений: одне текстове повідомлення не мало перевищувати 160 символів латиницею, тому користувачі вдавалися до скорочень. У такий спосіб з'явилися перші інтернет-аббревіатури та акроніми. Паралельно мова збагачувалася неологізмами.

Українські мовознавці В. Німчук та О. Пономарів визначають *аббревіатуру* як «скорочене слово, утворене з початкових літер чи частин слів» [6; 7]. *Акронім*, у свою чергу, є різновидом аббревіатури, що складається з початкових літер слів або словосполучень і вимовляється як єдине слово. Саме це є відмінністю акроніму від аббревіатури. Деякі акроніми настільки інтегруються в мову, що починають відмінюватися, як звичайні іменники. *Неологізми*, згідно з О. Пономарівим та В. Німчуком, – це «нові слова або значення, що виникають у мові внаслідок її розвитку» [там само]. Так, наприклад, внаслідок технологічного та цифрового прогресу з'явилися та закріпилися в мові такі слова як *vlog*, *мем*, скорочення *IP (Internet Protocol)*, *LCD (Liquid Crystal Display)*, *SONAR (Sound Navigation and Ranging)*, *GPRS*, *GPS*, *SMS*, *Wi-Fi*, *USB*, тощо.

Далі опишемо перетворення, які відбулися в англomовній комунікації та вплинули на норми сучасної англійської мови.

Багато лексичних одиниць з'явилося завдяки мережі *Twitter*, що є мікроблогом, де користувачі можуть ділитися подіями з особистого життя за допомогою відео, фото, а також фраз, лімітованих 140 знаками. *Twitter* має власний словник термінів, притаманних тільки його

користувачам. Найвідомішим є слово «tweet», яке в перекладі українською мовою означає «пташиний щебет», але вже набуло нового значення «повідомлення у мережі Twitter». Однак, назва мережі походить від лексеми «twit», яка, своєю чергою, означає уїдливість, глузування, докір. При цьому фірмовий знак мережі *Twitter* – силует птаха, який передбачає поширення інформації за допомогою щебету.

Завдяки соціальній мережі *Twitter* в англійській мові з'явилися такі неологізми:

- **attwicted** походить від *addicted* та означає людину, дуже захоплену *Twitter*;

- **bird-of-mouth** означає поширювати новини та інформацію за допомогою *Twitter*;

- **twitamin** : комбінація із лексемою *vitamin* означає корисну інформацію для будь-якого користувача *Twitter*;

- **egotwistical** походить від *egotistical* й має на увазі егоцентричний користувач *Twitter*, який пише тільки про себе;

- **retweet** як і *tweet*, що перекладається як «щебетати», передбачає поширення інформації, яку опублікував інший користувач.

- Серед найуживаніших *скорочень* у цій соціальній мережі наступні:

- Ab/abt – *about* (акронім – прийменник «про»);
- B/c – *because* (акронім – скорочений сполучник «тому що»);
- B4 – *before* (акронім – прийменник «до»);
- BFN – *bye for now* (аббревіатура «до побачення»);
- EMA – *e-mail address* (акронім «електронна пошта »);
- HAND – *have a nice day* (акронім «гарного дня»);
- U – *you* (акронім «ти»);
- LOL – *laughing out loud* (акронім «дуже голосно над чимось сміятися»).

Twitter також породив поняття *хештег* (#, hashtag, hash tag), який використовується для впорядкування тем, створюючи тренд і залучаючи більше користувачів до обговорення певної теми. У 2012 році *хештег* був визнаний словом року.

З поняттям *hashtag*, а також *selfie* та *follower*, асоціюється ще одна популярна соціальна мережа – *Instagram*. Це безкоштовна платформа для публікації фото з життя. Ця мережа дала новий виток транслітерації англійського алфавіту в інші мови. Проілюструємо прикладом: ні в кого більше не викликає подиву такі словосполучення, як *запостити лук* (від англ. *to post a look*), що означає розмістити фото в тому образі (зачіска, взуття, одяг, аксесуари), у якому людина перебуває в цей момент. Від цього виразу походить лексема *lookbook*, яка має на увазі інтернет-каталог образів, відібраних за колекціями,

сезонами тощо. Якщо людині подобається якась річ, вона замість звичного мені подобається скаже *лайк* (від англ. *like*), що є транслітерованим словом, яке асимілювало в українську мову. *Like* називають своєрідним акронімом, тому що він складається з одного слова, висловлюючи позитивне ставлення до чого-небудь. Наведемо приклади вживання найбільш популярних інстаграмних лексем:

- LB – *like back* (лайкни моє фото у відповідь на мій лайк на твоєму; використовується як заклик для збільшення кількості підписників і лайків на своїй сторінці в інтернет-мережі, аббревіатура).

- OOTD – *outfit of the day* (модний образ дня; використовується, якщо людина одягнена особливим чином, на відміну від інших днів; є найпопулярнішим серед модних блогерів, які щодня створюють нові образи, аббревіатура).

- *regram* (лексема, що означає те саме, що й *retweet* у *Twitter*, тобто прагнення поширити інформацію, зокрема фото, оскільки слово містить корінь *gram* від *Instagram*, неологізм).

- WCW – *woman crush Wednesday* (серед жінок, якими ми захоплюємося; заохочує користувачів ділитися фотографіями жінок, яких вони поважають, щосереди, аббревіатура).

- SS – *selfie Sunday* (заклик робити селфі по неділях; за останньою статистикою цей хештег був використаний понад 10 мільйонів разів, аббревіатура).

- IG – *Instagram* (соціальна мережа, онлайн-платформа; одне з найпоширеніших інтернет-слів нарівні з селфі, лук, постити та іншими, акронім).

- *fitspo* (*fit* – підходити, бути придатним, а також скорочення від *fitness*; друга частина – *spo*, скорочене від *sport*, тобто ведення правильного і здорового способу життя; також використовується як заклик до інших дотримуватися здорових звичок, неологізм).

Facebook – ще одна з найвідвідуваніших онлайн-платформ, багата на неологізми, аббревіатури та акроніми. Ось деякі з найуживаніших слів у цій соцмережі:

- Френд (від англ. *friend* – друг, неологізм).

- Френдзона (від англ. *friend zone* – ситуація нерозділеного кохання з боку одного з користувачів/друзів, неологізм).

- BF (від англ. *boyfriend* – хлопець, з яким жінка перебуває в платонічних, романтичних або сексуальних відносинах, акронім).

- ІМО (від англ. *in my opinion* – на мою думку, аббревіатура).

- ТБТ (від англ. *throwback Thursday* – аббревіатура, що використовується при публікації старого фото, щоб підкреслити його давність).

- FB (від англ. *Facebook* – соціальна мережа, назва якої дослівно означає «книга з обличчями», аббревіатура).

Ми навели лише малу частину найуживаніших і транслитерованих у нашу мову інтернет-запозичень. Такі слова, як *запостити, зафоловити, сфоткати, зачекинитися, лавати, треи, юзати*, витісняють та замінюють звичні для нас слова, що зумовлено модними тенденціями, а також процесом глобалізації сучасного світу, який вимагає скорочувати обсяг переданої інформації за той самий проміжок часу.

Висновки з дослідження. Активний потік запозичень з англійської мови остаточно закріплює за нею статус мови міжнародного спілкування, що підтверджується абсолютним домінуванням англіцизмів серед неологізмів, скорочень (абревіатур та акронімів). Проведений у статті аналіз соціальних мереж та мережевої мови дозволяє дійти наступного висновку: мова сучасних соціальних мереж є вираженням інтелектуального потенціалу людства ХХІ століття. Як нова система комунікації, соціальна мережа деформує класичний варіант письмової мови, що призводить до неминучих трансформацій: нещодавно створені абревіатури, акроніми та неологізми швидко виникають в мережевій мові, формуючи сучасне повсякденне спілкування не лише у мережі, а й в реальному житті, збагачуючи мову новими лексемами, використовуючи словотвірний інвентар англійської мови.

Перспективою нашого дослідження вбачаємо у вивченні конкретних словотвірних способів утворення нової лексики сучасних соціальних мереж.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власенко В. В. Сучасна українська літературна мова : Бібліографічний показник. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. 508 с.
2. Дзюбіна О. І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook (на матеріалі англійської мови) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 206 с.
3. Леонтович О. А. Проблеми віртуального спілкування. *Полеміка*. № 7. 2000. С. 4–11.
4. Масенко Л. Мова і суспільство : Постколоніальний вимір. К. : КМ «Академія», 2004. 163 с.
5. Найпопулярніші соціальні мережі. URL: <https://wedex.com.ua/blog/najpopulyarnishi-sotsmerezhi/> (дата звернення: 10.02.2025)
6. Німчук В. В. Словник української мови. Наукова думка, 1966. 424 с.
7. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. К.: Либідь, 2011. 272 с.
8. Barnes J. Class and Committees in a Norwegian Island Parish. *Human Relations*. 1958. P. 39–58.
9. Boyd D., Ellison N. Social Network Sites : Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*. Vol. 13, no. 1. 2007. P. 210–245.